

הכנסת העשרים וחמש

יוזם : חבר הכנסת יאסר חוג'יראת

3422/25/פ

הצעת חוק הבטחת הכנסה (תיקון – תוספת לגמלה בעד הילד השלישי ואילך), התשפ"ג–2023

תיקון סעיף 5 .1 בחוק הבטחת הכנסה, התשמ"א–1980¹, בסעיף 5 –

(1) אחרי סעיף קטן (א) יבוא :

"(א) נוסף על הגמלה האמורה בסעיף קטן (א), תשולם לזכאי תוספת לגמלה בסכום של 350 שקלים חדשים בעד כל ילד החל מהילד השלישי ואילך." ;

(2) בסעיף קטן (ב), אחרי "(א)" יבוא "(א1)".

דברי הסבר

הזכאות לגמלת הבטחת הכנסה קבועה בחוק הבטחת הכנסה, התשמ"א–1980. הגמלה משולמת על ידי המוסד לביטוח לאומי ומהווה חלק מהותי מרשת הביטחון הסוציאלי לתושבי מדינת ישראל. מטרתה של הגמלה להבטיח הכנסה עבור יחידים ומשפחות אשר אין בידם הכנסה בסיסית למחיה. כיום, גובה הקצבה נמצא ביחס ישיר למצב המשפחתי של מקבל הקצבה ולגודל המשפחה. להמחשה, על פי המוסד לביטוח לאומי נכון לינואר 2023, שיעור הקצבה עבור זוג בין הגילאים 25-54 עם ילד אחד עומד על 2,848 שקלים חדשים ועבור משפחה עם שני ילדים – 3,180 שקלים חדשים. כאשר יש יותר משני ילדים אין העלאה נוספת של שיעור הקצבה, בעוד שההוצאה על מזון גדלה עם כל ילד שנוסף למשפחה. מצב זה מביא לכך שמשפחה עם שני ילדים ומעלה מוצאת את עצמה בעוני עמוק וחמור יותר משום שהקצבה אינה נותנת מענה ייעודי.

סכומה הקטן של הקצבה פוגע בין היתר ביכולת לרכוש מזון אשר מהווה את ההוצאה הגמישה הגבוהה ביותר בתקציב המשפחתי. על פי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה משק בית מוציא בממוצע כ-6,240 שקלים בשנה על ירקות ופירות. בשל שיעורה הנמוך של הקצבה, נאלצת המשפחה בלית ברירה לוותר על מזון בריא ומזין והדבר יוצר חוסר ביטחון תזונתי המוגדר כהיעדר נגישות סדירה למזון בכמות

¹ ס"ח התשמ"א, עמ' 30.

מספקת המאפשרת חיים בריאים ופעילים.

המוסד לביטוח לאומי הכיר בבעיה זו ולפי הנתונים שלו, נכון לשנת 2016, יותר ממחצית מהנפשות במשפחות המתקיימות מקצבת הבטחת הכנסה (רבות מהן עם ילדים) חשופות לחוסר ביטחון תזונתי (55.3%), יותר מפי שניים משיעורן באוכלוסייה הכללית. כמו כן, למעלה משליש מהן (35.6%) חשופות לחוסר ביטחון תזונתי מתמשך.

לכן, קיים צורך מהותי לפעול בנושא ולהגדיל את קצבת הבטחת ההכנסה עבור משפחות שבהן יש יותר משני ילדים.

הצעות חוק דומות בעיקרן הונחו על שולחן הכנסת העשרים וארבע על ידי חבר הכנסת משה אבוטבול וקבוצת חברי הכנסת (פ/1854/24) ועל ידי חברת הכנסת נעמה לזימי (פ/3888/24).

הצעות חוק זהות הונחו על שולחן הכנסת העשרים וחמש על ידי חבר הכנסת משה אבוטבול וקבוצת חברי הכנסת (פ/951/25), על ידי חברת הכנסת נעמה לזימי (פ/953/25), על ידי חבר הכנסת ואליד אלהואשלה (פ/2305/25) ועל ידי חברת הכנסת אימאן ח'טיב יאסין (פ/3208/25).

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
ט"ז בסיוון התשפ"ג (05.06.2023)